

Niels begreep dat hij maar beter meteen kon gaan lezen. Maar het interesseerde hem niks en hij viel al gauw in slaap.

Opeens schrok hij wakker van gestommel. Er stond een spiegel voor hem op tafel en daarin zag hij dat het deksel van moeders mooie kist openstond. Op de rand zat een kabouter. Niels was heel verbaasd, maar niet bang. Het was zo'n klein manneke... Leuk om die een poets te bakken! Hij griste een vliegennetje naar zich toe en met een vlugge zwaai had hij de kabouter gevangen. Het kereltje smeekte de jongen hem vrij te laten. 'Ik ben de huiskabouter en heb jullie altijd geholpen!' riep hij. 'Ik beloof je een zilveren lepel en een gouden munt als je me vrijlaat.' Die wilde Niels wel hebben. Maar toen de kabouter uit het netje klom, bedacht hij dat hij wel meer had kunnen vragen. Hij schudde het net, zodat de kabouter weer naar beneden viel. Op datzelfde moment kreeg hij zo'n harde draai om zijn oren dat hij dacht dat zijn hoofd zou barsten. Bewusteloos viel hij op de grond.

Toen hij weer bijkwam was hij alleen. Het deksel van de kist was dicht. Het netje hing op zijn plaats. Zijn wang gloeide: het was dus geen droom geweest. Ik ga maar weer verder lezen, dacht hij. Hij liep naar de tafel.

Wat gek: hij moest veel meer stappen nemen om bij de tafel te komen. Was het huis groter geworden? Hij moest klauteren om in de stoel te komen. Om te kunnen lezen moest hij zelfs midden op het boek gaan staan. Toen keek hij in de spiegel. Hij zag een klein ventje met een geel broekje aan en een rood mutsje op. 'Hé, daar staat nog een kabouter!' riep Niels hardop. 'Hij heeft net zulke kleren aan als ik.' Hij klapte in zijn handen. Het ventje deed hem na. Hij kneep in zijn arm, trok aan zijn haar...

Toen rende hij om de spiegel heen: zat er iemand achter? Nee, hij zag niemand! Niels werd bang, heel erg bang. Hij begreep dat de huiskabouter hem betoverd had en dat hij klein was geworden.

'Laat ik maar even wachten, dan word ik wel weer groot.' Hij sloot zijn ogen. Maar toen hij ze weer opendeed, was hij nog even klein.

'Ik moet het weer goedmaken met de kabouter,' zei hij hardop. Hij keek onder de kast, onder de bank, maar hij zag hem niet.

Niels begon te huilen. Hij beloofde van alles: hij zou niet meer plagen, nooit meer stout zijn, nooit meer lui zijn. Als hij maar weer mens mocht worden, zou hij altijd lief en gehoorzaam zijn... Maar het hielp niet. Misschien was de kabouter in de koeienstal? Hij stapte de voordeur uit, die op een kier stond, en liep op zijn kleine klompjes de tuin in.

Toen Niels buitenkwam, begonnen een paar mussen te piepen: ‘Tjiej, tjiej! Kijk eens naar Niels, kijk eens naar Duimelot, tjiej, tjiej, Niels Duimelot!’ Meteen barstte er een verschrikkelijk gekakel los. ‘Toktoktok,’ kakelden de kippen, ‘eigen schuld!’ ‘Kukeleku!’ kraaide de haan. ‘Eigen schuld! Jij trekt altijd aan mijn hanenkam!’

Niels was stomverbaasd. ‘Hé, ik kan de taal van de vogels verstaan,’ mompelde hij. Hij pakte een steen en gooide die naar de kippen. ‘Hou je kop!’ Maar de kippen waren niet bang voor hem. Ze hielden pas op toen de kat eraan kwam.

‘Lief poesje,’ zei Niels, ‘waar kan ik de huiskabouter vinden?’ De kat antwoordde met zachte stem: ‘Ik weet wel waar hij is, maar ik help je niet; je hebt te vaak aan mijn staart getrokken.’ Niels werd woedend. Hij vergat dat hij klein was en vloog op de kat af. De kat nam een sprong, smeed Niels tegen de grond en zette haar voorpoten op zijn borst. Uit haar ogen straalde een rood vuur. Niels dacht dat zijn laatste uur geslagen had. Hij schreeuwde om hulp, maar er kwam niemand. De kat liet hem los en zei: ‘Ter wille van je moeder, die zo goed voor me is, laat ik je leven. Je weet nu wie de sterkste is. Vergeet het niet!’

Uit de koeienstal klonk geloei en gestamp alsof er dertig koeien stonden in plaats van drie. Niels probeerde te vragen waar de huiskabouter was, maar Sterre riep: ‘Kom hier, dan mag je op mijn horens dansen!’ Lelie tierde: ‘Jij hebt een wesp in mijn oor gestopt. Kom eens hier als je durft!’ ‘Ik zal je alle keren betaald zetten dat je het melkstoeltje onder je moeder vandaan hebt getrokken en haar hebt laten struikelen,’ brulde Meiroos, die de oudste was, en het kwaadst.

Niels wilde zeggen dat het hem speet en dat hij nooit meer stout zou zijn, als ze hem maar vertelden waar de huiskabouter was. Maar ze zwaaiden met hun koppen en dreigden met hun horens. Hij ging de stal weer uit.

Toen hij buitenkwam had hij de moed verloren. Niemand wilde hem helpen, en trouwens, die kabouter zou ook niks van hem willen weten. Hij kroop op de brede stenen wal die rond de boerderij liep. Daar ging hij zitten piekeren. Hoe moest dat nou als hij altijd klein bleef? Wat zouden vader en moeder wel denken, en alle mensen in het dorp? Denk je eens in: nooit meer zou hij met andere jongens kunnen spelen, de boerderij kon hij later niet overnemen, geen meisje zou met hem willen trouwen. Niels voelde zich doodongelukkig. Hij keek naar zijn huis. Misschien vonden de mensen het klein en armoedig – voor hem was het nu veel te goed. Hij moest maar in een holletje onder de vloer van de stal gaan wonen, dacht hij droevig.

Het was prachtig weer. De lucht was stralend blauw. Er vlogen trekvogels over; ze waren zojuist de zee overgestoken en waren nu op weg naar het noorden. Niels herkende de wilde ganzen die in twee rijen in een V-vorm vlogen. Hij hoorde ze roepen: ‘Kom mee! Kom mee! Naar het bergland, naar de rotsen!’

Opeens zagen de wilde ganzen de tamme ganzen. Ze gingen lager vliegen en riepen: ‘We gaan naar het bergland, kom mee!’ De tamme ganzen riepen terug: ‘We hebben het veel te goed hier!’ Het was zacht weer, heerlijk om te vliegen. Bij elke groep wilde ganzen die overvloog werden de tamme ganzen onrustiger. Een paar klapwiekten met hun vleugels alsof ze mee wilden. ‘Doe niet zo dom!’ zeiden de oude ganzenmoeders. ‘Die daarboven zullen veel honger lijden en het koud krijgen.’

Er was één jonge gans die echt veel zin kreeg om op reis te gaan. Toen er een nieuwe groep overtrok en riep: 'Kom mee! Kom mee!' antwoordde hij: 'Wacht! Wacht! Ik kom!' en hij spreidde zijn vleugels uit en probeerde op te vliegen. Maar hij was het vliegen niet gewend en viel weer terug op de grond. De wilde ganzen keerden om en vlogen langzaam terug om te zien of hij het nóg eens zou proberen. Niels zag en hoorde het allemaal vanaf de stenen wal. Het zou jammer zijn als die ganzerik ervandoor ging, dacht hij. Dat zou vader en moeder verdriet doen als ze straks thuiskwamen. En weer vergat hij dat hij klein was. Hij sprong midden in de groep ganzen en sloeg zijn armen om de nek van de ganzerik: 'Jij vliegt helemaal niet weg!' riep hij. Maar juist op dat moment kon de gans van de grond komen. Hij kon niet meer stoppen om de jongen af te schudden, en zo vloog Niels met hem de lucht in. Het ging zó snel dat hij ervan rilde. Voordat hij eraan dacht de hals van de gans los te laten, waren ze al hoog in de lucht. Hij zou te pletter vallen als hij de ganzennek losliet, dus kroop hij met veel moeite boven op de rug van de gans. Het was niet gemakkelijk tussen de klappende vleugels te blijven zitten. Met beide handen moest hij de veren en het dons stevig vastgrijpen om niet naar beneden te tuimelen.

Het duizelde Niels zo dat hij een hele tijd niet wist wat er met hem gebeurde. De lucht suisde en floot om zijn oren. Uit de veren van de ganzerik klonk een ruisend geluid, alsof het stormde. Dertien ganzen vlogen klapwiekend en gakkend om hem heen. Na een hele tijd drong het tot hem door dat hij erachter moest zien te komen waar de ganzen hem heen brachten. Maar hij durfde niet naar beneden te kijken. Hij wist zeker dat hij dan duizelig zou worden.

Toch vlogen de ganzen tamelijk laag, want hun nieuwe reisgenoot zou niet kunnen ademen in de ijle lucht. Ze vlogen ook wat langzamer dan gewoonlijk. Na enige tijd dwong Niels zichzelf toch naar beneden te kijken. Het leek of er een grote lap onder hem was uitgespreid, verdeeld in heel veel grote en kleine ruiten.

‘Wat is dat voor een geruite lap?’ mompelde hij. Hij had geen antwoord verwacht, maar de ganzen riepen direct: ‘Akkers en weiden! Akkers en weiden!’ Het was het vlakke land van Skåne waarop hij neerkeek.

De heldergroene ruiten waren akkers met rogge die vóór de winter was gezaaid en onder de sneeuw groen was gebleven. De geelgrijze ruiten waren stoppelvelden, de bruine klavervelden en de zwarte stukken omgeploegde aarde. Een enkele donkere ruit met grijs in het midden was een boerderij.

Niels moest lachen om dat vreemd geruite landschap. Maar de wilde ganzen riepen bestraffend: ‘Vruchtbaar goed land! Vruchtbaar goed land!’

Meteen werd hij weer ernstig. ‘Hoe kan ik nou lachen als mij het ergste is overkomen dat een mens gebeuren kan!’

Maar al gauw lachte hij weer. Hard en wild rijden had hij altijd prachtig gevonden, maar zo’n wilde tocht had hij nog nooit beleefd. Hij had niet gedacht dat je je boven in de lucht zo vrij en vrolijk zou voelen. En die heerlijke geur van aarde en hars in zijn neus! Zo hoog in de lucht was het net of je wegvloog van alle nare, vervelende dingen.

De grote tamme ganzerik voelde zich reuze trots dat hij met de wilde ganzen over het landschap van Skåne vloog. Maar tegen de avond werd hij moe en bleef een paar ganzenlengtes achter bij de anderen.

